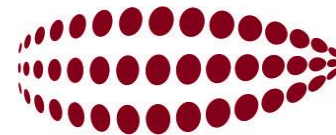

Agroresursu un
ekonomikas
institūts

SUSTINNO

1. projekta „Ekonomiskā konkurētspēja un inovācija tautsaimniecībā” apakšprojekta 3.posma rezultāti

Galvenie izpildītāji:

Ligita Melece, Agnese Krieviņa un Juris Hāzners

Ligita.melece@arei.lv

Agroresursu un ekonomikas institūts (AREI)

VPP SUSTINNO

3.posma rezultātu publiskā apspriešana, 2016. gada 2. decembrī

Rīga

Zaļā ekonomika un cirkulārā jeb aprites ekonomika

Zaļā ekonomika

Zaļā izaugsme

“... sekmēt ekonomisko izaugsmi un attīstību, vienlaikus saglabājot dabas vērtības, kas nodrošina resursus un vides pakalpojumus un uz tiem balstīto mūsu labklājību...”
(*OECD, 2011, 2015; World Bank, 2012*).

Zaļā ekonomika

“... uzlabot iedzīvotāju labklājību un sociālo taisnīgumu, vienlaikus ievērojami samazinot vides riskus un ekoloģiskos ierobežojumus” (*ANO, 2011*).

“... zaļā ekonomika ir zema oglekļa, resursu efektīva un sociāli integrējoša jeb iekļaujoša” (*UNDESA, 2012*).

Zaļā (resursu efektīva) ekonomika spēs paaugstināt konkurētspēju un sniegs jaunas izaugsmes iespējas un darbavietas, izmantojot efektivitātes paaugstināšanas rezultātā radušos izmaksu ietaupījumus, inovāciju komercializāciju un labāku resursu pārvaldību.

Cirkulārā jeb aprites ekonomika

Cirkulārā ekonomika, kur produktu, materiālu un resursu vērtība tautsaimniecībā tiek uzturēta, cik ilgi vien ir iespējams, un atkritumu ražošana tiek samazināta līdz minimumam, kas ir būtiski svarīgi, lai attīstītu ilgtspējīgu, zemas oglekļa emisijas un resursu efektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku (EEA, 2011 , EK 2014., EK, 2015).

Ekonomikas īstenošana principi ir samazināt (*reduce*), atkārtoti izmantot (*reuse*), pārstrādāt (*recycle*) (3R) un uzlabot resursu izmantošanu, drošību un konkurētspēju; vienlaikus novēršot vai samazinot ietekmi uz vidi.

Eco-Innovation observatorija EIR ir definējusi ekoinovācijas kā:

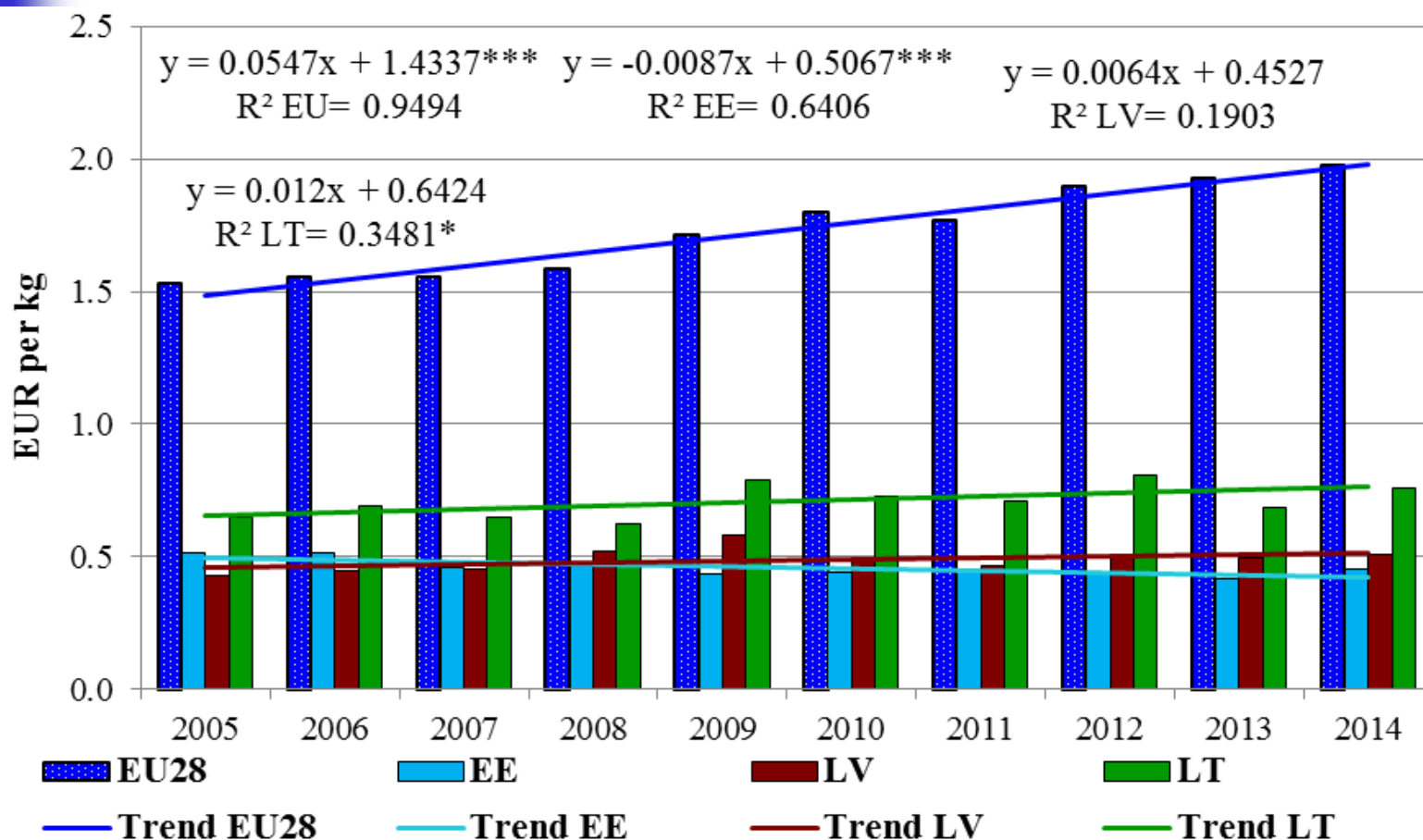
"... jebkura jauna vai nozīmīgi uzlabota produkta (preces vai pakalpojuma), procesa, organizatoriskās pārmaiņas vai mārketinga risinājuma, kas samazina dabas resursu izmantošanu (t.sk., materiālu, enerģijas, ūdens un zemes), un samazina kaitīgu vielu noplūdes visa dzīves cikla (life-cycle) laikā, ieviešana. "

Indicators, used in research

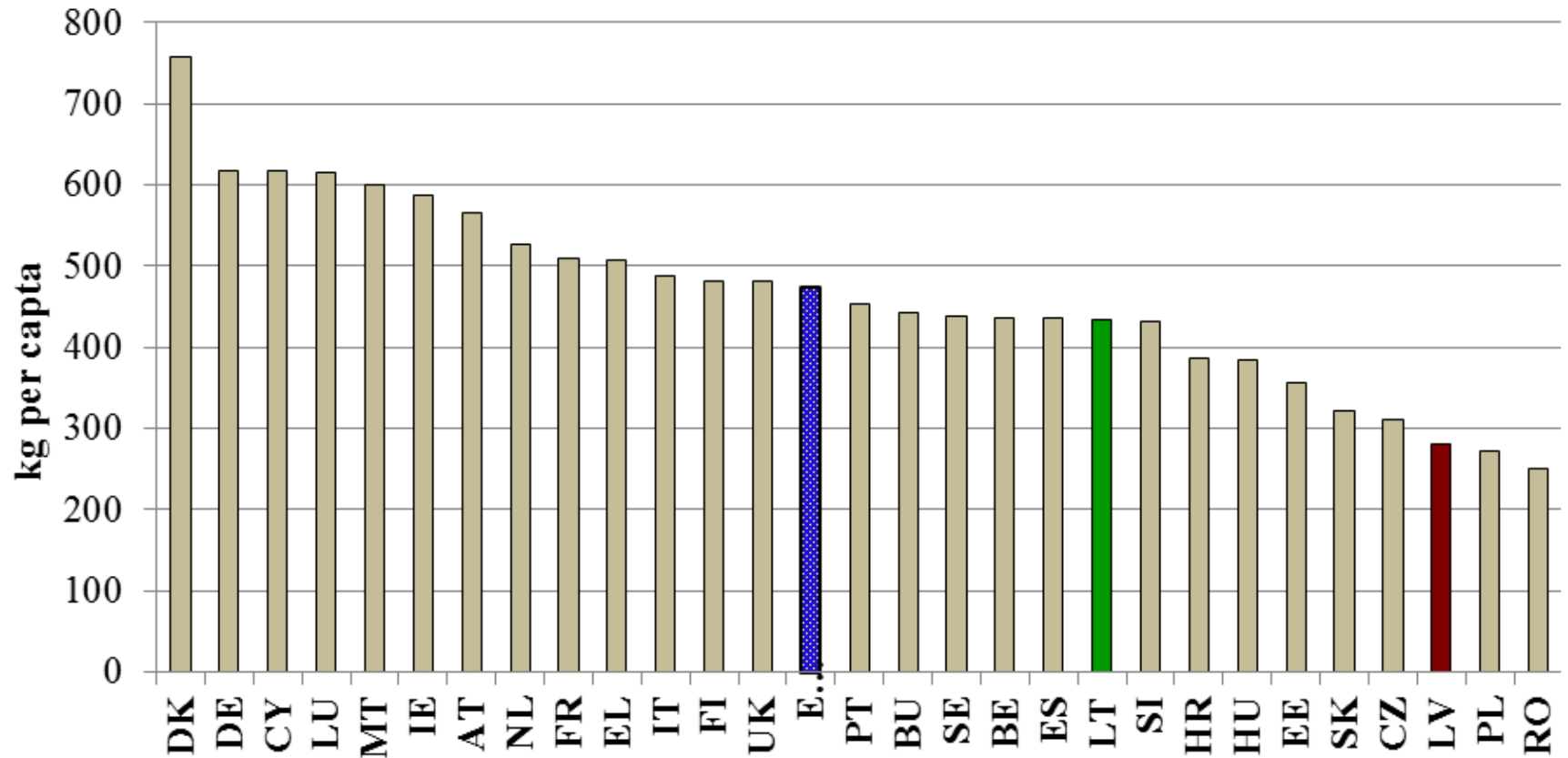
Indicator	Interpretation
Resource	
Resource productivity: EUR/kg; Index 2000=100	Economic value generated per kg of raw material consumption
Turning waste into a resource	
Generation of waste (excluding major mineral wastes): kg/capita	Indicates weight of waste generated per inhabitant per year
Recycling rate of municipal waste: % of municipal waste	Share of recycled municipal waste, as a % of total municipal waste generated
Supporting research and innovation	
Eco-innovation index: EU = 100	Provides indication of the progress being made in supporting activities that contribute to the shift to more resource efficient economic activities

Trends of resource productivity in the Baltic States and EU-28 (average), 2004-2014

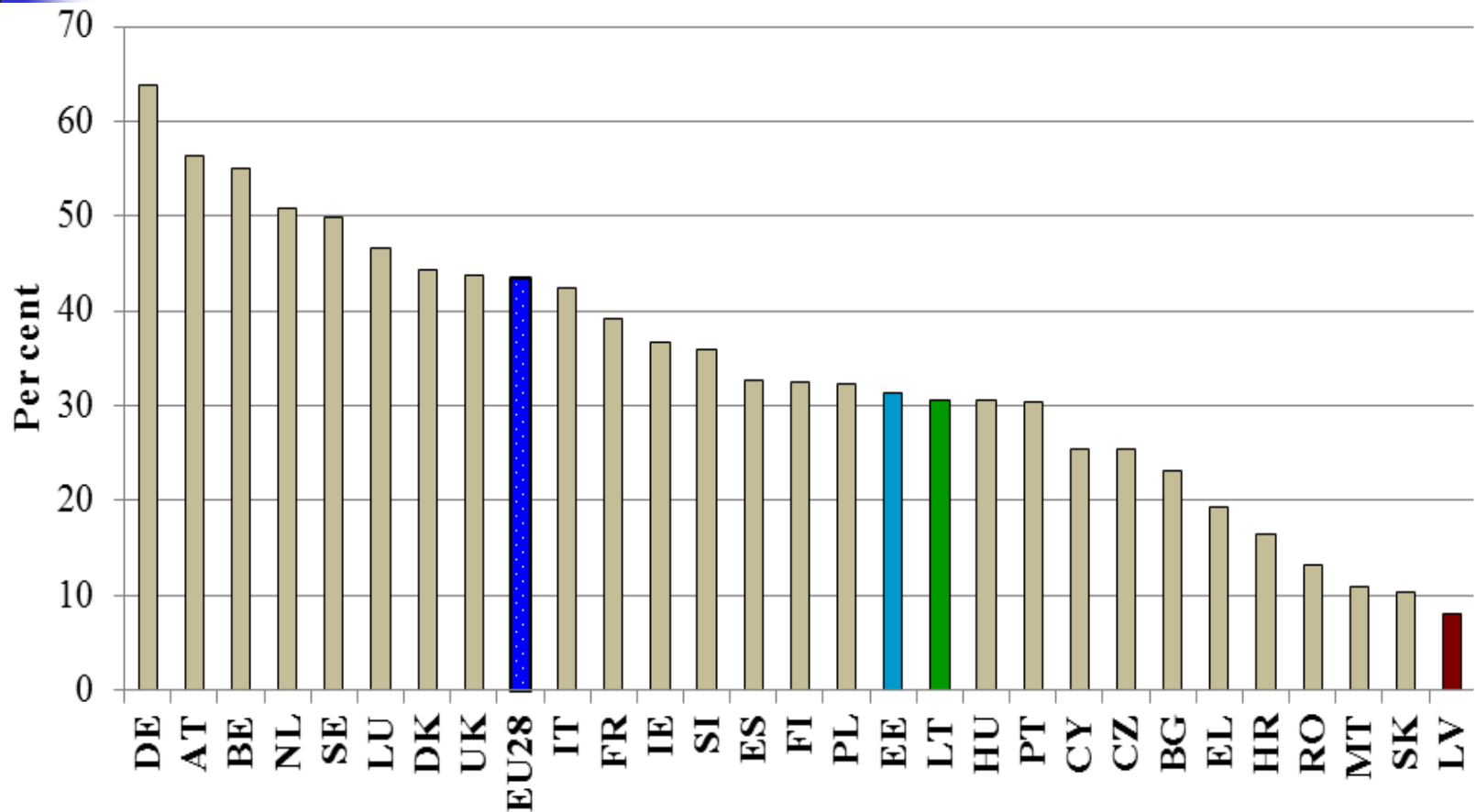

Avots: pēc EUROSTAT datiem (2015)

Municipal waste generation (kg per capita) in EU countries and EU-28 (average), 2014

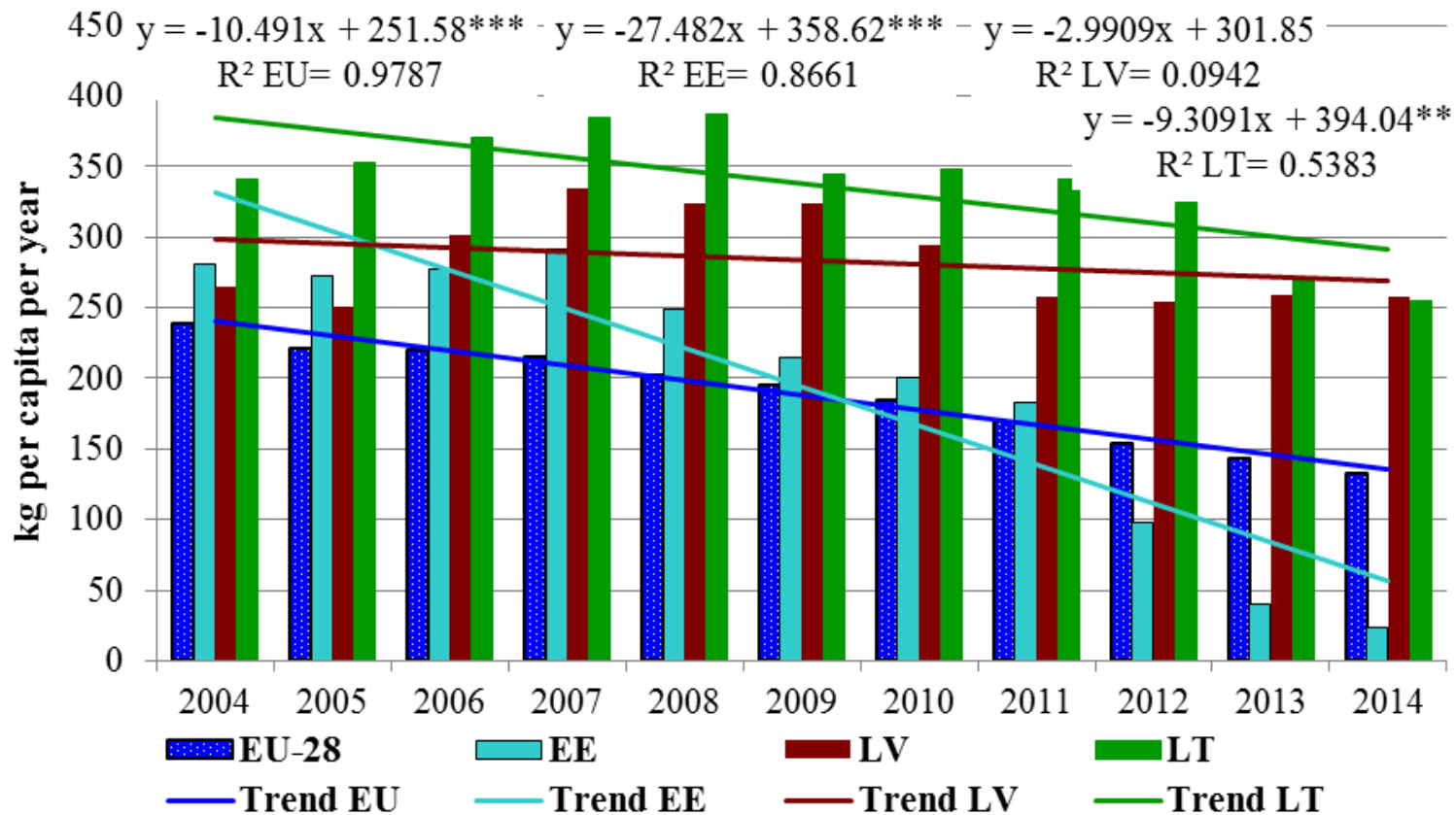
Recycling rate (%) of municipal waste EU countries and EU-28 (average), 2014

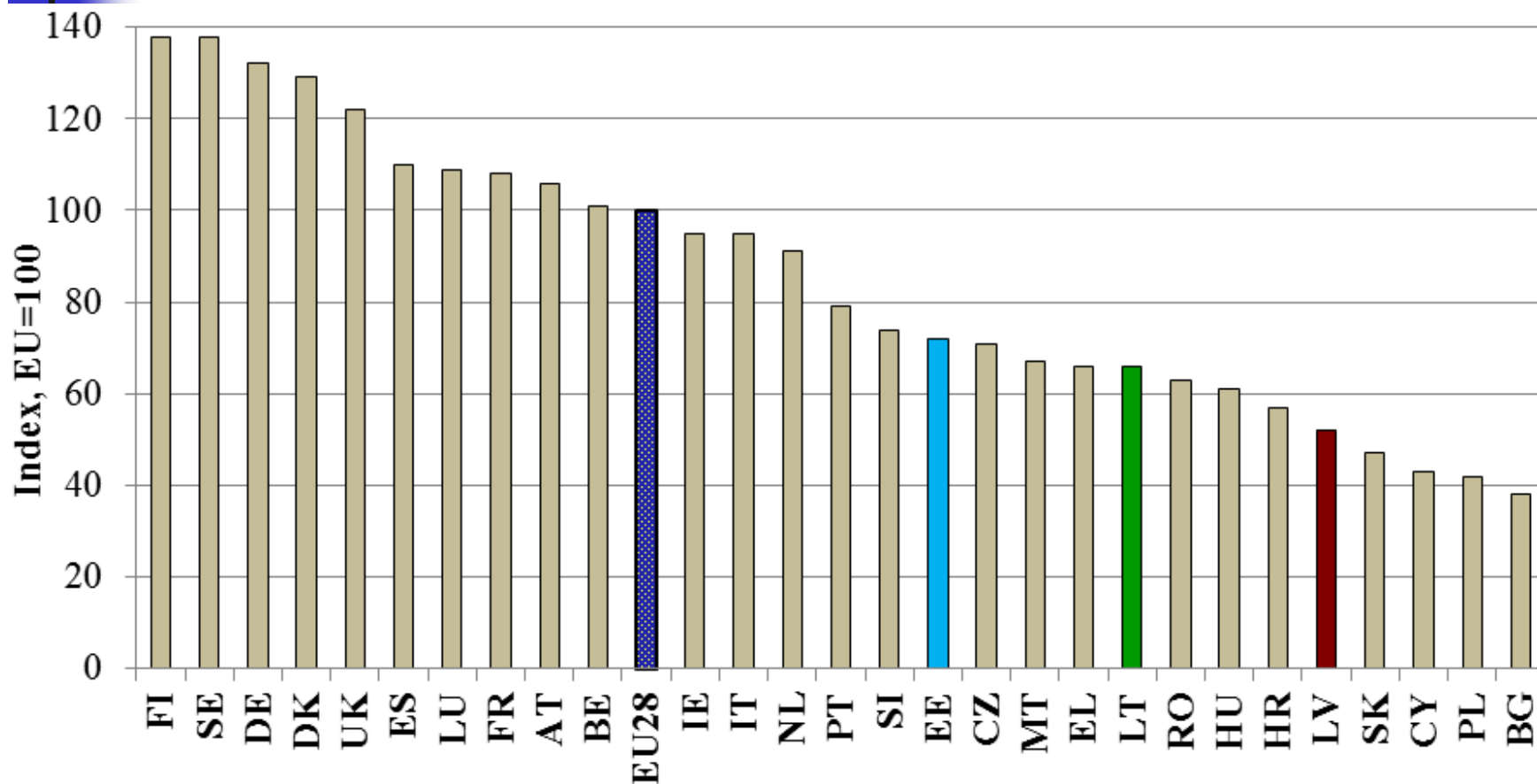
Līdz 2050. gadam vismaz 50% atkritumu ir jāpārstrādā, atgūstot resursus

Volume and trend of landfilled municipal waste in Baltic countries and EU-28 (average), 2004-2014

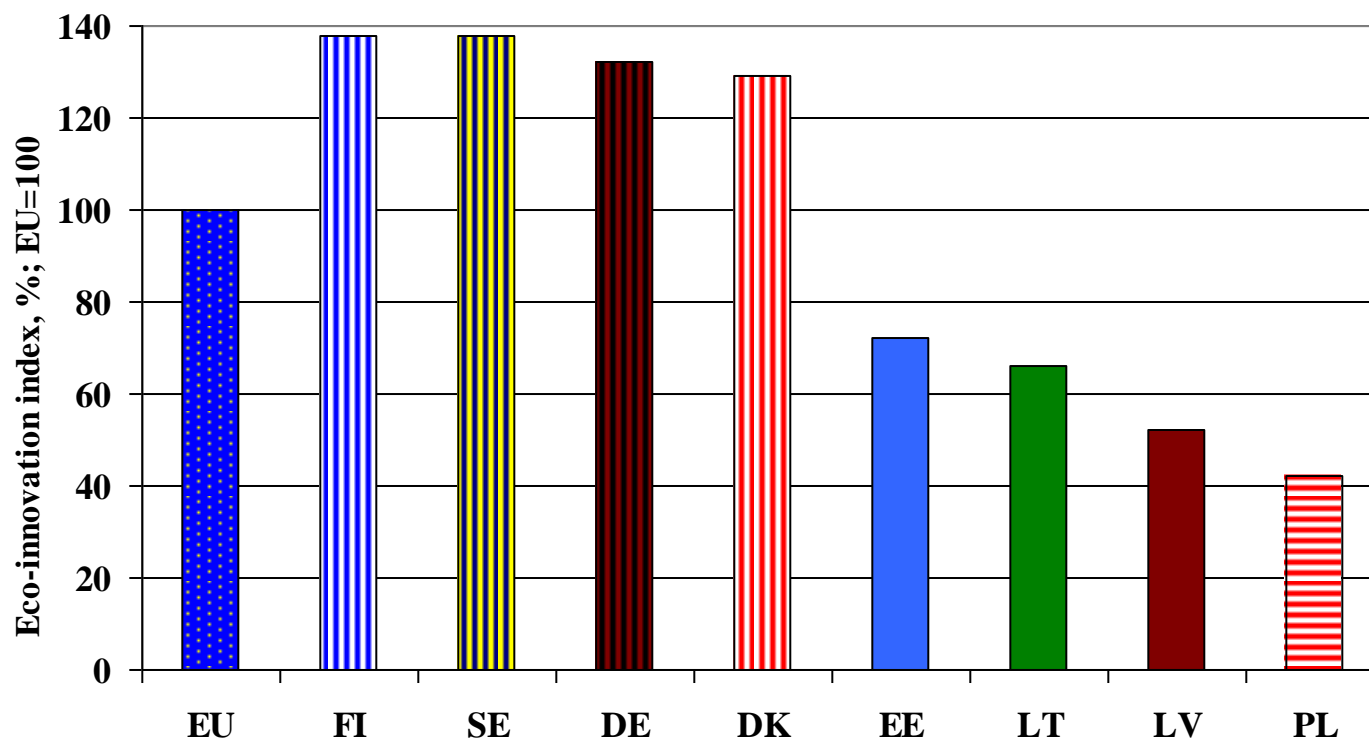

ES valstu ekoinovāciju indekss, 2013. gads

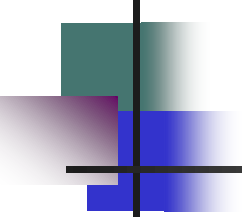

Avots: pēc EIO (2015) datubāzes datiem

Ekoinovāciju indekss Baltijas jūras reģiona valstīs, 2013

Avots: pēc EIO (2015) datubāzes datiem

Izaicinājumi atkritumu stratēģisko mērķu sasniegšanā

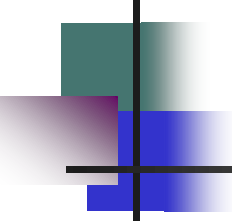
ANO izvirzījušas mērķi līdz 2020. gadam uz pusi samazināt pārtikas atkritumus.

Pārtikas atkritumu ierobežošanas un samazināšanas nepieciešamība izriet gan no sabiedrības ieinteresētības, gan ekonomikas un vides politiku uzstādījuma, ņemot vērā ierobežotos dabas resursus.

Pārtikas atkritumi ir arī ētisks un sociāli-ekonomisks jautājums.

Turklāt pārtikas atkritumu samazināšana var pazemināt pieprasījumu pēc arvien pieaugošās tās ražošanas.

ES-28 ik gadu «saražo» ~ 88 milj. tonnu pārtikas atkritumu aptuveni 143 miljardus eiro vērtībā, kas ir identisks 20% no ES saražotās pārtikas.

Izaicinājumi atkritumu stratēģisko mērķu sasniegšanā

Es līmenī ir pieņemts lēmums par jaunu uzskaites rādītāju – par pārtikas atkritumiem iekļaušanu nepieciešamo rādītāju skaitā.

Pārtikas atkritumu rašanās novēršana, iespējams, varētu mazināt pārtikas nodrošināšanas negatīvo ietekmi uz vidi.

It īpaši tas attiecas lauksaimniecības sektoru, kura ir ievērojama ietekme uz vides un dabas resursu, dažkārt neatgriezenisku, samazināšanu un kvalitātes pazemināšanu.

Tomēr Baltijas valstīs, īpaši Latvijā, jautājums par pārtikas atkritumu pārstrādi netiek uzskatīts par vienu no prioritāriem jautājumiem atkritumu apsaimniekošanas jomā.

Pārtikas atkritumu pārstrāde tiek uzskatīta par vienu no aprites ekonomikas risinājumiem.

Paldies par uzmanību!

SUSTINNO